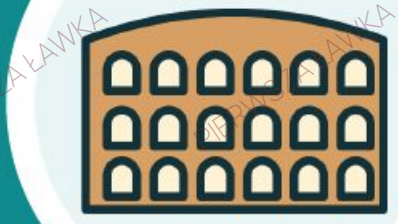
PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · HISTORIA · KLASA 4

Dział 9. Dziedzictwo starożytnego Rzymu

Społeczeństwo Rzymu w czasach Juliusza Cezara (obywatele, niewolnicy), republika i cesarstwo, położenie Rzymu i zasięg imperium, osiągnięcia Rzymian: akwedukty, amfiteatry, łuki triumfalne, łacina, prawo rzymskie. Dla ucznia klasy 4: proste polecenia, praca ze źródłem, osią czasu i mapą, ilustracje. Sześć kart pracy: teoria z przykładami, ćwiczenia, utrwalenie, zastosowanie i dwa równoległe sprawdziany – z pełnym kluczem odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Dziedzictwo starożytnego Rzymu – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka	4 zad. 12 pkt
2	**Dziedzictwo starożytnego Rzymu – ćwiczenia podstawowe** Sprawdzam, czy rozumiem podstawy	5 zad. 18 pkt
3	**Dziedzictwo starożytnego Rzymu – utrwalenie** Zadania o wyższym poziomie trudności	5 zad. 13 pkt
4	**Dziedzictwo starożytnego Rzymu – w praktyce** Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia	4 zad. 12 pkt
5	**Sprawdzian: Dziedzictwo starożytnego Rzymu – grupa A** 30 minut · 21 pkt	7 zad. 21 pkt
6	**Sprawdzian: Dziedzictwo starożytnego Rzymu – grupa B** 30 minut · 21 pkt	7 zad. 21 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 4 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Dziedzictwo starożytnego Rzymu – najważniejsze wiadomości

KARTA 1/6

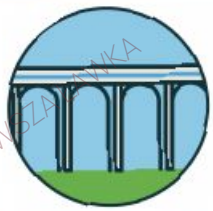
Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 12 pkt

Przypomnij sobie

- Rzym leży w Italii nad rzeką **Tyber**. Według legendy założyli go w **753 r. p.n.e.** bracia Romulus i Remus, wykarmieni przez wilczycę; pierwszym królem był Romulus.
- Przez kilkaset lat Rzym był **republiką**: rządzili wybierani urzędnicy i senat. **Juliusz Cezar** podbił Galię (dzisiejszą Francję) i zdobył ogromną władzę; zginął w zamachu w **44 r. p.n.e.** Od **27 r. p.n.e.** Rzym był **cesarstwem** – rządził cesarz (pierwszy – Oktawian August). Na znakach legionów widniał skrót **SPQR** – „Senat i Lud Rzymski".
- Społeczeństwo: **obywatele rzymscy** byli wolni i mieli prawa (m.in. głosowali i służyli w legionach); wśród nich byli ludzie bogaci i biedni. Najniżej stali **niewolnicy** – ludzie bez praw, własność swoich panów.
- Imperium rzymskie w II wieku n.e. obejmowało wszystkie ziemie wokół **Morza Śródziemnego**, które Rzymianie nazywali „naszym morzem" – od Brytanii po Egipt i Syrię (na krótko, w latach 116–117, nawet Mezopotamię). Ziemie dzisiejszej Polski nigdy nie należały do imperium.
- Osiągnięcia Rzymian: **drogi** i mosty, **akwedukty** (doprowadzały wodę do miast), **amfiteatry** (Koloseum – walki gladiatorów), **łuki triumfalne** (na cześć zwycięstw), termy, **prawo rzymskie**, **łacina** – z niej powstały m.in. języki włoski, francuski i hiszpański.
- W 476 roku upadło cesarstwo zachodniorzymskie – to umowny koniec starożytności.

Starożytny Rzym

akwedukt – woda dla miasta

Koloseum – amfiteatr w Rzymie

SPQR – „Senat i Lud Rzymski" na znakach legionów

prawo rzymskie – zapisane zasady

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Czym różniła się republika od cesarstwa?

W republice władzę sprawowali urzędnicy wybierani na rok i senat; w cesarstwie najwyższą władzę miał jeden człowiek – cesarz.

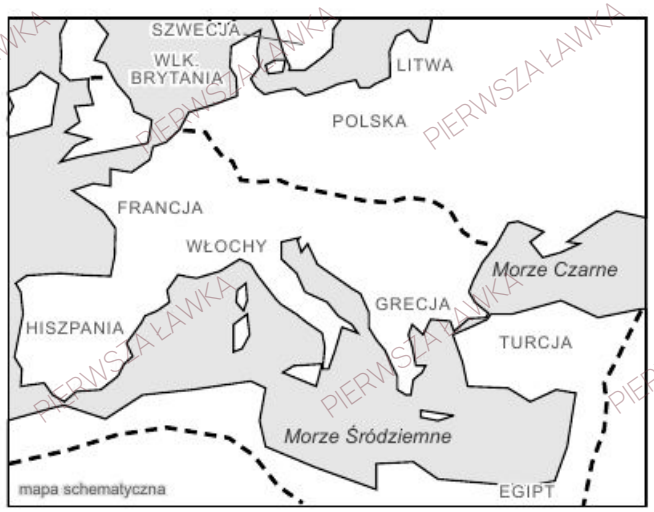
Przykład 2. Skąd w języku polskim słowa łacińskie?

Przez wieki łacina była językiem Kościoła, nauki i urzędów w Europie, także w Polsce. Stąd np. „akwarium" (od aqua – woda) czy „kalendarz".

4 **Oceń prawdziwość zdań.** ___ / 3 pkt

1. Język polski wziął wiele słów z łaciny.	P	F
2. Rzym został założony w XX wieku.	P	F
3. Rzymianie budowali mosty i drogi.	P	F

5 **Na mapie linią przerywaną zaznaczono granicę imperium rzymskiego w II wieku n.e. (imperium leżało po stronie Morza Śródziemnego), a wielkimi literami podpisano dzisiejsze państwa. Rozdziel państwa.** ___ / 4 pkt

biały – ląd
szary – morze
granica imperium rzymskiego w II w. n.e.
ABC nazwa dzisiejszego państwa (wielkie litery)

Włochy Polska Hiszpania Szwecja

ziemie w imperium (w całości lub części)	ziemie poza imperium

PIERWSZA ŁAWKA

5 **Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.** ___ / 3 pkt

Legenda o Romulusie i Remusie

Bliźnięta Romulusa i Remusa porzucono nad Tybrem. Znalazła je wilczyca i wykarmiła. Gdy dorośli, postanowili założyć miasto. Pokłócili się jednak, a Romulus zabił Remusa i został pierwszym królem nowego miasta – Rzymu.

Tekst własny na podstawie rzymskiej legendy

5.1 **Kto według legendy wykarmił bliźnięta?** ___ / 1 pkt

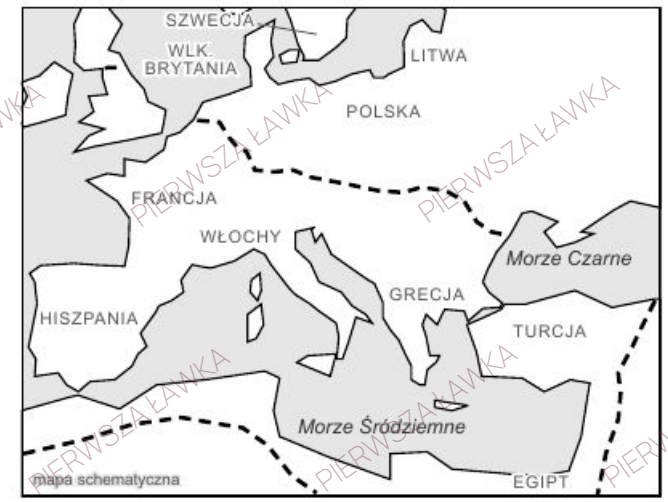
A. pasterz **B.** orzeł

C. wilczyca **D.** niedźwiedzica

5.2 **Wskaż w tekście jeden element fantastyczny i jeden, który może mieć związek z historią.** ___ / 2 pkt

6 **Wyjaśnij, dlaczego o Rzymianach mówi się, że byli świetnymi budowniczymi. Podaj trzy przykłady.** ___ / 3 pkt

7 **Na mapie linią przerywaną zaznaczono granicę imperium rzymskiego w II wieku n.e. (imperium leżało po stronie Morza Śródziemnego), a wielkimi literami podpisano dzisiejsze państwa. Rozdziel państwa.** ___ / 2 pkt

biały – ląd

szary – morze

granica imperium rzymskiego w II w. n.e.

ABC nazwa dzisiejszego państwa (wielkie litery)

Francja Litwa

ziemie w imperium (w całości lub części)	ziemie poza imperium

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Dziedzictwo starożytnego Rzymu – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 4

Podgląd pokazał 4 z 13 stron. Pełna wersja: 13 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Dziedzictwo starożytnego Rzymu – najważniejsze wiadomości – 4 zadania, 12 pkt
- Karta 2: Dziedzictwo starożytnego Rzymu – ćwiczenia podstawowe – 5 zadań, 18 pkt
- Karta 3: Dziedzictwo starożytnego Rzymu – utrwalenie – 5 zadań, 13 pkt
- Karta 4: Dziedzictwo starożytnego Rzymu – w praktyce – 4 zadania, 12 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Dziedzictwo starożytnego Rzymu – grupa A – 7 zadań, 21 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Dziedzictwo starożytnego Rzymu – grupa B – 7 zadań, 21 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/historia-klasa-4-dzial-09-dziedzictwo-starozytnego-rzymu-zestaw